

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr., a treia-ora 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăce Nr. 15.

Se prenumără și la poște și la librării

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază

Numeri singuratici la 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc. pe acțiun

Numeri singuratici la 20 bani se vând la librăria G. Cârjan, Ploiești

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Băsada lui Beșa.

II.

După-ce a făcut un act de sacrificiu intelectual, sau mai pe românește: după-ce s'a făcut prost; după-ce a sacrificat adevărul istoric privitor la cel mai frumos și mai bărbătesc moment al istoriei noastre naționale și după-ce și-a sacrificat și vocea mai bună a conștiinței pe altarul șovinismului maghiar, dl Beșa, predicatorul patriotic a ingenuității înaintea exministrului maghiar *Lukács Béla*, — de altfel un Armean — și a cerșitorit pace și înfrățire dela Unguri pe seama Românilor. Întocmai ca și părintele ieromonah Mangra în fața grofului Tisza Pista, astfel s'a pus și ierul Beșa în fața idolului sau patriotic, care a ridicat lângă drumul Zlatnei piramida păcii. Smerit, umilit, cucernic și patriotic a pornit glasul seu de miere, ca să-i îndulcească. »Ideile» acestei rugi patriotice le-a împrumutat dela modelul seu, marele *Vasiliu*, făcătorul de pace dela Arad, dar cuvintele le-a schimbat, să nu se cunoască, și astfel le-a și schimonosit.

Înzădar: *Non est discipulus supra magistrum*. Nu se putea ca Beșa să atingă succesul oratoric al lui Mangra. Acela vorbia la oșpăț, ear' acesta la pomană; acela vorbia după o masă bogată și multe închinări, — doar' și stindardul l'a închinat — pe când acesta vorbia flămând și gol, sub cerul liber și cu conștiința neliniștită. Conștiința — nu se poate nega — l'a contrazis adese, și asta e partea bună ce o are învățăcelul în raport cu dascălul seu.

Partea aceasta a căzaniei dela Presaca »textul» lui Beșa o eternizează astfel:

»Tabloul nefnerederei e trist și posomorât. (Drept și sfânt! Red. »Trib.») Și ce frumos e când frații trăesc împreună. (Toceai așa spunea și Mangra. Red.) Mormântul acesta, în care de sigur sunt și Români (! va fi vre-un renegeat, pe care Moji n'au vrut să-l mai socotească printre Români. Red. »Trib.») este mărturie văzută, că țărina aceleiași patrii străbune acopere cu vâlmă dragei sale pe fiii dușmăniți în viață, ear' acum îmbrățișați spre vecinică odihnă. (Va să zică în groapă se împacă și îmbrățosează și Români cu Unguri. Red. »Trib.»)»

»Dacă deci iubirea aceleiași patrii este pentru ambii supremul ideal — de ce nu aflăm căile mergerei împreună și a bunei înțelegeri, cultivându-ne fiecare nesuperați datinile, portul, limba și celelalte elemente naționale și contopindu-ne cu toții împreună în dragostea țerei comune? Monumentul de față fie-ne un indemn de a ne îmbrățișa nu numai în mormânt (!), ci și în viață (!), de a afla punctele de atingere, de înțelegere și atunci nu va fi patrie mai ferice, ca patria noastră.»

Ai auzit, »iubitul meu consătean» Albini, pe iubitul d-tale cunmat, Manoila? Ei, ce zici? Trecut-a peste marginea ce trebuie să punem speranțelor și bucuriei noastre în privința înfrățirii ori împăcării? — cum d-ța, foarte precis (!), te exprimi.

Distinsul naționalist, dl profesor T. Raica, a numit înfrățirea dela Arad foarte potrivit: *beția dela Arad*. Tot așa am pute numi și ediția miniatură ce a făcut-o dl B. la Presaca: *beția dela Presaca*. A fost o *beție de cuvinte*, cu atât mai proastă și mai tristă, că a fost lipsită și de spirit și de spirit. Bietul părinte Beșa, n'a aflat nici măcar atâta recunoștință la nobilul seu stăpân, ca să-l fi chemat la masă, la banchet *po-menei*, ca cel puțin după înfrățirea isprăvită să fi mai închinat ceva mai cu spirit, că de spirit a ferit Dumnezeu. În privința aceasta Aradul a fost totuși mai cu haz; Mangra a fost mai precaut și mai cu calcul decât învățăcelul seu dela Zlagna. Călugărul, — vechiu tribunist, n'a sacrificat nimic pe altarul păcii, până-ce n'a sacrificat câteva po-

cale pe altarul lui Bachus. El numai după dulei libațiuni a făcut perorațiuni îndulcitoare, și astfel mai merge cu — *beția*. Dar' o *beție de cuvinte*, cum s'a aranjat la Presaca e prea de tot de post. Să o spună părintele B.

Să vedem acum, ce efect a avut oratorul nostru festiv? Căci în politică, — o mărturisește și părintele Mangra, — succesele vorbesc.

În privința asta p. B. poate fi mulțumit. Ziarele maghiare l-au bucinat în toate părțile drept bun patriot. Corespondentul lui »*Ellenzék*» din Cluj, în cântat de dl Beșa — ca și dl Albini de isprava lui Mangra — l'a cerut »discursul». Din întâmplare însă nu-l avea. Pentru-că, cum spuneam, era o improviatație inspirată numai de debutul goldiștilor, și astfel după slujbă, părintele B. s'a retras lângă gardul drumarului, care va păzi monumentul de dragostea Moților, și tăvălindu-se pe iarbă — *more patrio* — a scris pe genunchi un mic resumat al discursului, ce s'a și publicat în patrioticul organ din Cluj, cu cunvenitele comentarii și elogiul. Tot așa au făcut și ziarele din Pesta.

»*Gyulafehérvár*» din Alba-Iulia, — care înainte de desvălirea monumentului releva într'un articol simbolică însemnătate o inscripției »*Pax*». — seria despre debutul lui Beșa următoarele:

»După aceea preotii gr-or. au făcut rugăciuni și parochii din Zlatna, Beșa (»*Blezsán*») a rostit către popor, în limba poporului, o *vorbire patriotică*, care ne-a convins, că inscripția »*Pax*» răspunde concepțiunii, ce noi am expus în nrul nostru de mai înainte.»

Cară este concepțiunea lor ni-o arată articolul »*Pax*», de care am pominit în raportul meu. Câteva pasaje din acest articol ne vor lumina.

»E în moravurile națiunii, că uită și că iartă dușmanilor sel. (E generoasă »națiunea», nu-i așa? Trad.)

Această însușire ridică națiunea maghiară în șirul altor națiuni și fiindcă nu caută răzbunare, nu ține mânia, devine, ceea-ce este de fapt: *conducătoare*.

Devisa națională este cuvântul păcii, pe care l'a accentuat și atunci, când diferite naționalități, ca și vermii, au voit să se prindă de trupul ei, dar' asupra căroră a triumfat, și curajul de primejdii trecutului a eșit din ele oțelită. Dușmanii ei (ai »națiunii») n'au putut reuși la suprafață, — și au învățat, că fără guvernarea națiunii maghiare ei nu pot trăi.»

Și după-ce face »istoric» aprinderii Zlatnei și întâmplării dela Presaca, istoric, în care Români sunt numiți consecvent: *hordă sâlbatecă* (vad esord), articolul se încheie astfel:

»Cu toate acestea să aruncăm vâlmă asupra trecutului, să fie »*Pax*». — Să iertăm aceloră, cari și-au ridicat mâinile în contra stăpânilor sei (uraik ellen) toceai când i-au făcut neatrănători. — Să le întindem dreapta păcii și atunci poate că și ei vor prinde minte, și se va realiza adevărata pace.»

(»*Gyulafehérvár*» XIII, nr. 32, dela 10 August n. 1899.)

Aceasta e concepțiunea Maghiarilor ardeleni despre pace și împăcare și acestei concepțiuni s'a adaptat cu predicăția s'a p. Beșa. Adevărat, că s'a acomodat perfect de bine gustului stăpânilor, națiunii conducătoare, și cu tot dreptul a meritat calificativul de »*patriotică*» pentru incalificabila sa vorbire.

Dar' să vedem echoul ce l'a deșteptat la organul nemfesc al guvernului dela Budapesta. Acest echou e cu atât mai de remarcă, că se aude în mari depărtări și afară de granițele »iubitiei noastre patrii», cum ar zice Beșa.

»*Pester Lloyd*» într'o corespondență originală, datată »*Alba-Iulia*, 11 August» publică în nr. seu 196, de dimineață, dela 13 August n. următoarele:

»Lui (preotului Csiki) îi urmă preotul greco-neunit *Emanuel Beșu*, care tristele întâmplări de acum 50 ani le ascrie unei neînțelegeri,

pentru-că — astfel opinează el entusiast — dacă Românii ar fi cunoscut pe Maghiari, așa cum astăzi îi cunoaște, atunci astăzi ar fi numai o singură mare națiune maghiară. El sfârșește cu dorința, ca în viitor fiecare cetățean al Ungariei, ori-cărei confesiuni sau naționalități ar aparține, să-și pună la inimă cuvântul marelui poet maghiar (*Vörösmarty*), că *Maghiarul pe acest pământ trebuie să trăiască și să moară*.

— Strigăte de »eljen», ce nu voiau să mai sfârșească au urmat după aceste patriotice cuvinte.

»După aceea — astfel continuă raportul lui »*Pester Lloyd*» — luă cuvântul preotul reformat din Zlatna, Ignatie Ferenczy, pentru a dovedi într'o vorbire elocventă, că astăzi s'au compus diferențele dintre Români și Maghiari; dovada acesteia e faptul, că la această sărbătoare de pietate asistă o mare mulțime de Români, cari simțesc împreună cu Maghiarii.

Cât pentru »marea mulțime de Români», ce »asistă» am spus, că au fost oameni comandați anume din oficiu, ori lucrători dela minele lui Lukács, sau curioși, cari au venit »să se miră» — cum zic Bihoreni, — ear' nu pentru-că doar' ar »simți la fel cu Ungurii», cum Maghiarii deduc după băsada cocoloșită a preotului Beșa.

Eată, acest echou, și acest folos l'a avut vorbirea preotului din Zlatna. Străinătatea poate afla din »*P. L.*» că diferențele dintre Români și Maghiari s'au compus. Acum e pace. Dl Albini poate veni din exilul seu dela București, să sârut pe iubitul seu cunmat Beșa, și să-și dea sărutul păcii. Spune, dle Albini, ești satisfăcut și încântat și de această ispravă »spontană» dela Presaca?

Dr. E. Dăianu.

Sibiu, 26 Aug. n.

Din Austria. Demonstrațiile continuă în ceaaltă parte a monarchiei și cu ele și ciocnirile cu puterea de stat și vârsările de sânge. În *Klagenfurt* mulțimea a spart ferestrele locuinței Metropolitului rom.-cat. de acolo, ear' după-ce poliția a făcut unele arestări, a blocat palatul poliției și nu s'a mișcat din loc până nu au fost puși în libertate cei arestați. În Viena se fin întruniri zilnice în contra pac-tului și a guvernării cu ajutorul paragrafului. Într'o întrunire mai recentă, deputatul *Prohaszka* a făcut apel în vorbirea sa la toată suflarea omenească din Austria, să-și facă de lozincă cuvintele »*Los von Ungarn*». Slăm rău cu dualismul, cum se vede.

ANIVERSARE TRISTĂ. Pri-matele catolic al Ungariei a adresat un călduros circular preo-țimei sale, invitându-o, ca la 11 Septembrie, ziua morfei Reginei Elisabeta, să sârbzeze această tristă aniversare cu un solemn parastas, ținut în fiecare biserică.

Primul consiliu. La finea lunăi acesteia toți ministrii maghiari se vor afla în Budapesta, ca la 1 Septembrie se poată întruni în consiliu. Va fi primul consiliu de ministri după vacanțe și se va ocupa în prima linie cu situația înveată din ceaaltă parte a monarchiei, care devine din zi în zi tot mai amenințătoare pentru — dualism.

Dela curtea română. Mercuri fiind aniversarea a 34-a a nașterii A. S. R. Principele României, s'a oficiat un Te-Deum la Metropolia din București de către P. S. S. Arhiepiscop Nifon. Au asistat toți ministrii aflători în capitală, precum și autoritățile militare, etc. S'au trimis numeroase telegrame de felicitare A. S. Regale la Coburg.

„Altă” idee.

— Echouri. —

(Urmare).

»Cu grozava-i neegalitate de averi, cultură și putere, republica romană era pe vremea aceea o adevărată calamitate, și ca să nu fie aceasta, ar fi trebuit schimbate toate împrejurările și trecutul, ceea-ce nu se poate fără a schimba cursul vremurilor; ear' aceasta nu stă în puterea oamenilor. De el s'au lovit și au căzut Gracii, Marius și alții, cari, sub diferite forme, au încercat regenerarea poporului și statului roman.

Urmașul acestora a fost Caesar, și nici-decum unul, care a lucrat numai din ambiție. A voit să facă suportabilă și să lungească viața Romei. Ear' pentru aceasta a trebuit să muncească o viață întreagă; pe când Brutus s'a eugat puțin, a vorbit ceva cu Cassius și pare-ni-se a ținut și niște monologuri; apoi a înfipt și el un pumnal.

Cel dintăiu a fost mult-puțin un idealist, revoluționar, care a văzut realitatea, a simțit necesitatea de a schimba starea actuală și pentru realizarea ideilor lui în privința aceasta a muncit, suferit și murit; al doilea a comis ceva pentru frase. Și dacă la prima vedere nu l'i-se prezentă Caesar ca erou, martir și figură ideală, aceasta provine de acolo, că el a venit în conflict cu aceea ce obișnuiesc oameni să considere de moral și necesar între toate împrejurările: libertate, căci nu a trăit în timpul tinerețelor unui popor, sau a unei lumi, ci aproape de sfârșitul ei, a venit în conflict cu niște lucruri, bune sau rele, după împrejurări, cari nu sânt idei, pentru-că idee poate fi numai una: binele, fericirea. Ear' acestea le-a voit Caesar, care »plângea cu săracii» și laudele ce l'le aduce Antonius cu ocaziunea înmormântării nu sânt exagerate.

Nouă ne e tot așa de simpatice ca și Iunius Brutus, care a instituit republica, însă mai mare decât acesta, pentru-că a avut de săvîrșit o operă mai grea, tot așa de mare, ca și cei mai mulți întemeietori de religii și secte, inventatori etc., cari au murit pentru convingerile lor. Opera lui a fost durabilă, pentru-că era necesară; a lui Brutus a fost un măcel de câțiva ani, până la August.

Și ceea-ce l'a durat pe Caesar în Idele lui Martie, nu a fost aceea că el acum trebuie să moară, viața și așa îi era un chin și a spus mai de multe-ori că nu l'iar părre rău să-l surprinză moartea, fie și de mâna cuiva, ci faptul că însuși Brutus și-a muat pumnalul în sângele lui, și de aceea a exclamat: *et tu mi fili Brute*? Ear' Brutus exclamă când se lasă în sabie-i la Philippi: »afurisită virtute, fantomă fără ființă, după tine am alergat, ca-și-când tu ai fi tu însași, și nu ești, decât o sclavă a norocului; și nu putem să nu-i dăm dreptă dacă admitem că a vedd, simți, judeca și munci pentru alții înseamnă noroc.

Eată două feluri de oameni, cari se interesează de binele public. Plato? El e idealist și practic pentru sine. Idealul lui e o viață lungă, comodă și neperturbată de nimic, ca să poată trăi pentru cugetare și crearea în teorie a unei societăți pentru altfel de ființe, decât oamenii. Noi nu așa înțelegem pe idealisti, și dacă alții numesc așa pe astfel de oameni, poate nu convenim în privința terminilor.

Să venim la evul mediu și nou, pe cari în loc de a le analiza, dl Vuia le-a luat așa cum fac impresiune dela distanță. Creștinismul însuși e o revoluțiune. Biruitor față de păgânism își urmărește mai departe scopul: de a propaga iubirea desproapelui, de a lumina și înfrâna barbaria și puterea, și popoarele Europei apusene se încheagă sub scutul bisericii romano-catolice, care înaintează în direcțiunea aceasta idealistă până la Grigorie VII. Atunci e la culmea puterii și de aci încolo merge căzând, cu toate-că la aparență unii Papi de mai târziu dispun de putere mai mare. Aceasta însă nu mai era ideală și recunoscută de necesară, pentru-că nu mai avea în vedere numai binele comun, ci și puterea, pentru putere: a Papilor, cari voiau să se mențină la înălțimea, unde se ridicaseră sub Grigorie VII, și pentru care se foloseau acum și mijloace neierate. Nemulțumiri, răsvrățitorii se ivesc în număr tot mai

mare și lucrează tot mai cu putere. În contra lor se introduce incușiția și alte mijloace puțin creștinești și ideale. Înzădar! Idealisti ca Arnold de Brescia, Waldus, Wiclif, Huss și alții aplică lovituri tot mai puternice papismului, până-când în fine le succede marilor reformatori din secolul al XVI-lea să realizeze în parte libertatea religioasă. Pentru-că îl era scris Europei să nu rămână sub jugul unei teocrații. Pentru slăbirea puterii papismului, aliat cu feudalismul au conlucrat secolii de-ardindul poezii ca Dante, artiști, politici și tot ce a avut Europa mai nobil și desinteresat, idealist. Triumful definitiv îl pregătise invențiunile și descoperirile din secolii XV și XVI, cari dimpreună cu reformațiunea formează la olaltă o revoluțiune grandioasă, un pas mare în viața omenimei.

De aceasta au profitat deocamdată orașele și regii. În contra acestora din urmă au pregătit și dus la îndeplinire alți idealisti altă revoluțiune: cea mare franceză, în care s'a proclamat principiul libertății politice, ear' ca urmare a avut și principiul libertății naționale.

Alți idealisti au luptat în contra alianței sfinte, alții în contra stărilor de mai târziu și alții lucrează în contra stărilor de astăzi. Din biografiile și operele tuturor poezilor, artiștilor și politicienilor mari dela începutul secolului și de mai târziu nu transpiră altceva, decât o luptă continuă pentru binele comun. Se mai poate vorbi aici despre individualism, care ar face superfluul idealismul, tendința spre bine? Nu este astăzi și nu va fi totdeauna de îndreptat la societatea omenească?

Față de acestea nu putem să nu vorbim ceva despre principiul conservării, după noi tot așa de necesar ca și apelul al creării, cu atât mai mult că s'a și accentuat dintr'o parte. Cine cunoaște țărnia cu care ține poporul nostru la credințele, obiceiurile și lucrurile vechi, nu poate să nu recunoască importanța și necesitatea principiului conservator în viața unui popor. Numai a crea sau numai a conserva duce deopotrivă la ruina.

În Grecia-veche spiritul conservator nu a fost cunoscut, ce s'a făcut azi s'a stricat mâne; de aceea nu au putut crea și nu ni-au putut lăsa decât idealuri.

Altfel în Roma și Angliera. Aici principiul conservării a fost destul de puternic, ca să creeze forme durabile și să ajute acestor state să ajungă la o considerabilă putere formală, materială, la imperii puternice. Dovadă de sănătate și simț politic, a cărui urmare e o viață de stat lungă.

Cato zicea că el atribuea țărnia Romei faptului, că constituțiunea și legile ei nu au fost opera câte unui filosof, ca cele grecești, ci a secolii, în cari a conlucrat la ea întreg poporul, totdeauna după necesitate și împrejurări și nu după teorii. Ear' aceasta înseamnă, că în Roma a fost destul spirit conservator.

Aceleși lucru se poate zice și despre Angliera. Englezii au o constituțiune din evul mediu dezvoltată în continuu și singulare legi din secolul al XVII-lea, pe cari Francezii de câte-ori le-ar fi schimbat de atunci?

Și faptul că între Grecia și Roma deoparte, Germania, Franța și Angliera de altă parte e o deosebire atât de mare, ne face să credem că felul de trai și viața unui popor nu e condiționată numai de felul rassei, ci și de al împrejurărilor.

E greșit deci a vorbi despre colectivism ca caracter al gîntei latine ori al evului mediu, și individualism ca specialitate a gîntei germane ori a timpurilor moderne.

E astăzi individualismul mai pronunțat decât în evul mediu? Nu credem și chiar nici nu vedem lucrul acesta.

Nici Italianii, Francezii și Spaniolii nu vor lăsa posterității forme, ci numai idealuri; forme a lăsat Roma și va lăsa Angliera.

Ear' dacă ne-ar întreba cineva, că oare dintre cele două feluri de trai, al Greciei sau al Romei, care e de preferit pentru noi? am răspunde că nici, unul din acestea, ci acel care se potrivește, respective urmează natural din firea noastră și împrejurările în cari ne aflăm. Deci să ne studiam bine pe noi înșine și împrejurările.

(Va urma).

Din trecutul „Astrei”

Disertație.

(Urmare și fine).

În adunarea dela Orăștie, 1883, comitetul „Asociațiunei” a prezentat planul și preliminarul de spese și a cerut pentru executarea edificiului un credit de 40.000 fl., ce s'a și votat, ear' proiectul de statut și planul de învățământ a școlii s'a hotărât a se așterne spre revizuirea adunării generale viitoare.

Pentru școala pe cale de a se edifica s'a deschis o colecție publică, care în curând are rezultate îndestulătoare.

Lucrările în interesul școlii de fete înființându-se au format obiectul principal al desbaterilor din adunarea generală dela Gherla, 1885, care a aprobat statutul de organizare și planul de învățământ.

Așa că la 1886 edificiul e deja terminat și comitetul amăsorat concludului adunării din Gherla publică apel pentru primirea de fete în școala și în internatul împreună cu ea.

În apelul călduros către publicul românesc, comitetul apreciând scopul școlii zice: „Școala aparținând categoriei școlilor numite prin legea de stat *civile*, are de scop a da o cultură generală, decât care mai înaltă nu se poate da femeii în școlile publice existente în patrie și totodată a oferi ocaziune pentru dobândirea de cunoștințe folosite în ceea-ce privește practica vieții, care până acum a fost prea puțin luată în considerare.

Școala va mai avea avantajul a oferi creșterea în conformitate cu *cerințele vieții poporului român și cultivarea limbii și literaturii noastre române.*”

Școala română superioară de fete, „acest templu consacrat cultului femeii române” și internatul s'au deschis cu mare solemnitate la 3/15 Septembrie 1886.

De atunci în fiecare an un contingent frumos de fete se împărțese de nutrețim spiritual și instruire adevărat românească în acest institut și astfel se împlinesc cuvintele dlui Dr. Danil P. Barcianu, rostite la deschidere: „Mulți poate vor fi judecând, că lux am făcut cu această școală cu internat, că „Asociațiunea” prea mult a jertfit din mijloacele sale în favorul acestei școli. Însă în fața datoriei ce avem față de femeie, nu despre jertfire poate fi vorba. Nu jertfa este ceea-ce s'a făcut, ci o elocare de capital, care nouă, de sigur însuș urmașilor nostri, va aduce cea mai însemnată și frumoasă dobândă.”

În anii următori starea materială a „Asociațiunei” se îmbunătățește prin sporirea membrilor, prin donațiuni, între cari mai însemnată e cea de 100.000 lei a fericitului I. Olteanu.

Școala de fete, fiica dulce a „Asociațiunei”, se popularizează, forțele-i didactice se întăresc, renumele îi crește, capătă drept de publicitate.

Biblioteca, ca parte constitutivă a aerei „Asociațiunei” e în continuă creștere și se pune la dispoziție publică.

Activitatea „Asociațiunei” în centru o relevă și mai departe adunările generale, în cari se votează stipendii pentru

*) Apel către publicul român, „Tribuna” 1886.

**) Răspuns la cuvântul de deschidere, „Tribuna” 1886.

studenți de diferite specialități, să întind ajutoare la învățarea de meserii și la școale lipsite, să împart premii literare, să țin disertații instructive, să aduc hotărâri însemnate.

În provincie, în mijlocul poporului, pe primul plan pășesc despărțimintele. Acestea, ca tot atâtea canale ce revărsă în abundență dorul de progres și iubirea de cultură se răspândesc prin păturile poporului nostru. Întrunirile lor adună la un loc inteligența și țărani, îi apropie, îi încheagă; lor avem de a mulțumi în mare parte *legătura strinsă*, ce s'a desvoltat și întărit la noi între inteligență și popor, care legătură putere omenască cu greu o va rupe.

Deja la instituirea despărțimintelor au avut în vedere capii luminați ai „Asociațiunei” o reformă îmbucurătoare, adevărat înființarea de bibliotecă populară.

Constând despărțimintele din zeci și chiar sute de comune, s'a proiectat că fiecare comună să formeze o agenție. Cea dintâi datorită a agențiilor comunale este a înființată sub egida „Asociațiunei” o bibliotecă populară, din care toți locuitorii comunei să aibă ocaziune a scoate cărți bune de citire și mai cu seamă în timpul serilor lungi de iarnă.

Însemnătatea bibliotecilor de genul acesta nu se poate aprecia îndeajuns. Căci bibliotecile populare sunt mijloacele fericite prin cari rezultatele științei și a civilizației în formă de scrieri ușoare, la pricepere, atrăgătoare se ofer poporului dela sate. Scrierile acestea luminează mintea țăraniului, îl deșteaptă, îl instruesc pe nesimțite, îl dedau la un mod de viață mai rațional, în privința ocupațiilor sale îl îndestulesc cu prisosință setea ce firea însăși a sădit în pieptul omului, de a se cultiva și a-și nutri spiritul, aceasta schinteie divină, ce mai cu seamă îl ridică pe om peste celelalte viețuitoare.

Dacă astfel stă lucrul peste tot cu bibliotecile populare, cât de neașemnat mai folositoare se prezintă acestea pentru noi Români.

Sântem un popor tânăr, în desvoltare, dar' trăim în timp foarte desvoltat. Ce avem să facem? Să ne năsim din răspuneri a ne aventa cât mai îngrabă la spiritul timpului, ceea-ce numai așa vom ajunge, dacă — și acesta e un adevăr de care nu ne putem feri — pe terenul cultural, economic, social vom trece cât mai iute și cât mai cu bravură prin școala vieții depusă în cărți științifice de genii, cari, cu lumina minții lor au pătruns și în operele lor au redat fidel fazele de desvoltare a popoarelor înaintate; dacă din punct de vedere economic cu cartea în mână vom cerca pe ce căi ajungem mai curând la bunăstare materială, cum putem să păstrăm și valorăm mai bine capitalele ce avem și să adunăm altele; din punct de vedere social cu cartea în mână vom sfătui cum putem mai ușor să ne cultivăm „noi de noi” din punct de vedere cultural; tot cu cartea în mână vom scruta *ideile, pornirile*, ce au înfulețit neamurile înainte și le-au dat impuls irezistibil spre progres; vom căuta să ne pătrundem și noi de acelea idei, să însușim și noi acelea porniri, ca astfel să înaintăm cu pași repezi, ce împrejurările noastre îi pretind.

Nu mai așa va deveni poporul nostru „un popor ales cu idei sănătoase, cu caracter ferm, iubitor de muncă serioasă și conștientă și alipit de ceea-ce este propriu firei neamului nostru.”

*) „Transilvania” nr. VI. 1899.

Eată importanța bibliotecilor de felul acesta pentru poporul nostru în genere. Ce se mai zicem, când e vorba despre noi, cari în patria noastră vedem pe alții cum se întăresc în cultură, cum nu cruță sacrificii numai și numai să progreseze. Oare faptul acesta să nu fie pentru noi un imbold puternic și chiar de am trage dela gură să spriginim și încurajăm instituții ca *bibliotecile populare*?

Cu toate acestea constatăm, că puțin despărțiminte au înțeles și înțelegând au îmbrățișat așa cum trebuie, aceste instituții, — nici despărțimintul nostru nu face în privința aceasta excepțiune.

Să sperăm însă, că precum unele despărțiminte au cuprins în toată mărimea sa chemarea lor și și-au dat silința a face destul acesteia, așa și despărțimintul nostru și toate cele asemenea lui vor face tot posibilul să coregă ce au negles, căci ce vor face, spre *binele și propășirea proprie vor face*.

Același scop înalt de a întruni la sinul său cald pe toți fiii poporului nostru aflători în patrie, a crea o clasă mijlocie de industriași și meseriași români, a înfriga clasa aceasta acolo, unde îi este locul în opera de *unificare* — idealul marelui nostru! — între inteligență și popor și astfel a face ca frații de sânge uniți în cugete și în simțiri să lucreze în armonie, omăr la umăr pentru literatura română și cultura poporului român, — îl are în vedere „Asociațiunea” până în timpuri mai noi în toate manifestările sale.

Adunarea imponentă dela Lugoj din 1896 a decretat solemn, că frații ungureni fără deschilire se alătură la dreapta „Asociațiunei”, o consideră de a lor și pe viitor vor contribui ca membri conști la prosperarea și înflorirea ei. În chipul acesta deosebirea ce mai mult la aparență exista între Ardeleani și Ungureni în ce privește „Asociațiunea” s'a delăturat cu totul și „Asociațiunea” noastră a cucerit pentru scopurile sale în toată regula ținutul dela *Carpapi până n Tisa*.

Rămâne, ca noi cu însuflețirea, zelul și abnegarea, ce ni-o inspiră cauza sfântă a culturii poporului nostru, să ne grupăm în jurul ei, căci în cheștiile literare, dar' mai ales în mișcările noastre culturale-economice și așa avem lipsă de un for suprem, care să dea directiva, ear' mai chemată spre aceasta e fără îndoială dulcea noastră „Asociațiunea”.

Deci în conștiința datoriei noastre naționale românești: „Sus se avem inimile!”

George Pătecean.

Revistă externă.

Din Franția.

— Procesul Dreyfus. — Discursul lui Loubet. —

Pertractarea din 24 l. c. a procesului Dreyfus a fost mai animată. S'au făcut unele depuneri mai interesante. La începutul ședinței s'a citit mărturisirea lui Perrot, un prieten al răposatului general Sandherr. Perrot a auzit dela prietenul său, că fratele acusatului, Matei Dreyfus a intenționat să-l corumpă, oferindu-i 15.000 franci.

Față de aceasta la cererea lui Demange se citește procesul verbal luat de Sandherr cu Matei Dreyfus, în care numai atâtea se zice, că el, Matei, și-ar

jertfi bucuros toată averea numai să poată dovedi nevinovăția fratelui său.

A urmat interogatoriul martorilor. După *Linolle* și *Maurel* a fost ascultat a doua-oară *Mercier*. Depozițiile lui sânt, se înțelege, agravante. Între Labori și el s'a născut o discuție viuă. Labori a înscenat-o aceasta, ca să contrabalanseze efectul depoziției lui *Mercier*. La unele întrebări ale lui, cum am amintit ieri, *Mercier* a denegat răspunsul, ceea-ce a fost primit cu aprobare din partea comisarului guvernial *Carrière*.

Depozițiile celorlalți martori: generalii *Richbourg*, *Desberrines*, *Fleur*, *Cordier*, deputatul *Grandmaison* etc. sânt de mai puțin însemnate, dar' aproape toate agravante.

O depeșă din *Rennes* anunță, că Labori și-ar fi exprimat părerea, că până în 6 Septembrie se va termina procesul.

Prezidentul *Loubet* a primit în 24 l. c. în *Rambouillet* pe consilierii districtuali și le-a ținut un discours, în care a condamnat excesele de stradă și și-a exprimat convingerea, că *se apropiere sfârșitul turburărilor*. Cu privire la procesul Dreyfus, presidentul a zis, că *Franția întreagă trebuie să se plece înaintea sentinței tribunalului militar din Rennes*, care va fi adusă cu totul independent.

Drama din Sudan.

Am făcut amintire zilele trecute la „Cronică”, că doi ofițeri francezi au fost pușcați de camarazii lor în *Sudan*. Acum se știu detaliile acestei drame militare.

Căpitani *Voulet* și *Chanoine* s'au distins pe timpul, când între Franția și Anglia se ivise un diferend pentru ținutul african *Mossi*. După aplanarea diferendului, cei doi ofițeri, la cererea și stăruința lor, au fost însărcinați de către guvernul francez, cu explorarea ținutului dintre lacul *Ciad* și *Say* de lângă riul *Nigru*. Li-s'a dat această însărcinare, fiindcă ținutul amintit a ajuns în sfera de influență franceză și nu cu mult înainte căpitanul *Cazemajou* a fost ucis de Negri, în *Zinder*.

Este un an, de când cei doi căpitani au plecat din Franția. În Africa și-au echipat ceata de expediție și au apucat pe două căi deosebite. În Ianuarie c. s'au întâlnit earși între localitățile *Say* și *Zinder* și ceata unită și-a continuat calea în direcție răsăriteană, dar' din lipsa de apă a trebuit să se întoarcă până la *Dosso*.

De aici locotenentul *Preteau* a raportat guvernului, că cei doi căpitani abuzează de puterea lor, comitând cruzimi oribile contra Negrilor. Cercetarea a confirmat raportul lui *Preteau*. Atunci guvernul *Dupuy* a dat ordin generalului dela artileria de marină *Klobb* și locotenentului *Meynier* să plece din *Cayes* la expediția *Voulet-Chanoine*, să facă cercetare și să iee el comanda.

Cele-ce au urmat sânt cunoscute. Cei doi căpitani n'au voit să se supună și au pușcat pe *Klobb* și *Meynier*, când acestia s'au apropiat de expediție.

Casul a produs mare consternație în Franția și s'au luat cele mai severe măsuri pentru pedepsirea celor doi căpitani. Ei au fost declarați de rebeli și după-cum scrie „*Times*”, s'a decretat moartea întregii expediții, în care sânt, afară de *Voulet* și *Chanoine*, încă 5 europeni.

Expedițiile franceze din jur au fost provocate să iee la goană expediția rebelă, care va ajunge astfel în mare strimtoare, de oare-ce spre nord îi stă în cale pustul *Saharei*, spre apus statul puternic *Socoto*. Se poate însă, că rebelii să se iee la luptă cu celelalte expediții și să se facă o mare vârsare de sânge.

Mai amintim, că *Klobb* a fost de 42 de ani și a servit de mult în Africa; are muieră și 3 băieți. *Meynier* a fost de 25 ani. Despre *Voulet* și *Chanoine* se afirmă că sânt absințisti.

Cronica zilei.

Sibiu, 26 Aug. n.

Memento. 27 August: Petr. intelig. rom. în Muré-Ludos. — Petrecere în Sânt-Mihail (lângă Turda). Producțiune teatrală în Ohaba. — Petrecere în Brețcu. — Petrecere și repres. teatrală în Zernești. Petrecere și producțiune teatrală în Armeni. — Petrecerea tin. stud. în Seliște. — Petr. pop. și produc. teatrală în Tohanul-vechiu. — Petrecera și teatru în Daneș. — Petrecere în Reginari („Dumbrava-mică”).

27-28 August: Adun. generală a „Astrei” în Deva.

28 August: Reun. fem. rom. din Mediaș, adun. gen. în Mediaș.

29 August: „Nera”, cassa de păstrare, adun. gen. extraord. în Bozoviciu. — Tin. rom. din Sătmăr și Sălagiu, petrecere în Supurul-de-jos. Concert în Bistrița.

31 August: Adunarea generală constituantă a „Hageganei”. — Înștiințări pentru participare la adun. gen. inv. în Orșova.

„TRIBUNA” ÎN ALBA-IULIA. Numeri singuratici din ziarul nostru se pot cumpăra zilnic, cu câte 5 cr., la librăria lui *Weisz Bernat*, „la loterie”.

În seminarul „Andreian” pentru anul școlar 1899—900 au fost primiți 19 tineri la teologie (10 maturisanți, 1 cu 7 cl. gimn., 5 cu 6 cl. gimn. și 3 cu 4 cl. gimn. și cursurile pedagogice), ear' la pedagogie 39 tineri (12 necondiționați, ear' ceilalți cu reserva de a face examen de primire, neavând pregătirea de 4 cl. gimnasiale).

Stipendiștii archidiecesei. În ședința din 17 August consistorul archidiecean din Sibiu a votat clerului absolut *Ioan Dobre* un stipendiu de 500 fl. din fundațiunea „Moga”, pentru universitate, ear' studenților de cl. VIII. gimnasiale *Nicolau Bălan* și *Ioan Prodan* câte un stipendiu de 60 fl. din fundațiunea „Francisc Iosif”.

Concurs. Este de ocupat postul de paroch gr.-or. în *Romșagiu*, parochie de cl. II. în protopresbiteratul Orăștiei. Termin de concurs 30 zile.

Răsboiu în Lipova. Alaltăieri a sosit la Lipova submareșalul *Weiss*, ca să conducă manevrele ce se vor da în jurul Lipovei. Ieri a sosit reg. 101 venind de către Timișoara și tot ieri au plecat la Lipova și artileristiști câți mai rămăseseră în garnisoană. Acum toate trupele sânt concentrate la locul manevrelor. Lipova băjbăie de soldați, are cinci capele militare, numai ploaia și timpul rece le cam strică petrecerile.

nostru secret și să-ți câștigi de nou buna ei părere despre tine. Când dar' tu nu rischezi nimica și poți să contribui atât de mult la liniștea mea, nu te mai împotrivi fie ori-cât de mari perderile ce-ți-se vor pune în cale, căci, cum am spus, ai să faci numai un mic început și eu m'e voi declara mulțumit și voi considera afacerea de terminată.

Văzând *Lotario* că amicul său ține atât de mult la dorința sa, și alte motive și alte exemple nu se mai pot aduce pentru a-l combate, și fiindcă *Anselmo* a amenințat că va comunica altuia gărgăunii săi nebuni: s'a decis să se supună, pentru a evita o nefericire și mai mare. Va face deci aceea ce cere *Anselmo* dela el, dar' se va purta astfel, ca fără a submina principiile *Camilei*, *Anselmo* să fie totuși satisfăcut. „L-a rugat deci pe *Anselmo* să nu mai comunice și altuia secretul său, căci dacă e neîncunjurat de lipsă, primește el executarea mandatului.

Anselmo l'a îmbrățișat și i-a mulțumit din inimă pentru jertfa aceasta. Au luat apoi înțelegere, că deja cu ziua următoare să se înceapă manopera, și *Anselmo* a promis că va da amicului său ocaziune să poată vorbi cu *Camila* între patru ochi, și i'a va da și parole ca să-i cumpere cadouri. „I-a recomandat însă totodată, să facă serenade *Camilei* și să-i scrie poezii, ear' dacă nu vrea sau nu poate, s'a oferit *Anselmo* să i-le facă singur.

Lotario le-a acceptat de bune toate propunerile lui *Anselmo*, însă cu altă intențiune de cum credea *Anselmo*. Și după-ce le-au pus toate la cale, s'au dus amândoi la casa lui *Anselmo*, unde *Camila* își aștepta cu mare nerăbdare bărbatul, ce zăbovise mai mult ca ori-când altă-dată. (Va urma).

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Cei doi prieteni.

Traducere.

(Urmare).

4)

Femeia trebuie tratată, amice, ca o relicvie, pe care omul o adoară, dar' nu se atinge de ea. Să o stimezi și să o păzești, cum păzești o grădină frumoasă, plină de trandafiri și de alte flori, al cărei proprietar nu permite nimeni să intre în ea și să-i calce cărările. Trebuie să se mulțumească omul cu aceea, că dela distanță se poate bucura de miros și de priveliște, uitându-se prin — gard. Ca de încheiere îți mai citez niște versuri, auzite de curând într-o nouă comedie, cari par a se potrivi bine la obiectul discuției noastre. Un bătrân cuminte dă sfat tatălui unei fete tinere cum să-și păzească fata, și-i spune între altele și următoarele:

Femeia e ca sticla cea subțire.
Nu încerca să vezi de se sparge
Căci lucrul ușor se întimplă.
Și ce astfel se sparge ușor
Nebun e cel-ce face încercarea, —
Știind că nu-i chip de a se mai tocmi!

Tot ce ți-am spus până acum, iubite *Anselmo*, te privește numai pe tine. E just deci să fac pomenire și despre ce mă privește pe mine. Dacă va trebui să mă extind prea departe, nu mi-i lua în nume de rău, fiind că labirintul în care te-ai acufundat, și din care eu vreau să te scot, o reclamă aceasta. Tu m'e numești amicul tău și totuși vrei să-mi răpești onoarea, — ceea-ce e în contra amicitiei, — și mai cerei ca și eu să-ți răpesc onoarea ta. Că tu vrei să-mi răpești onoarea mea, e evident. Pentru-că

văzând soția ta, *Camila*, că eu umblu în urma ei, va trebui să mă considere de om lipsit de onoare, care nu ține cont de datorințele sale, ci aspirează la ceva ce nu convine nici cu demnitatea, nici cu prietenia mea.

E indiscutabil, că tu presupui despre mine că aș pute să te desonestez; eată de ce: declarațiile mele de amor vor face pe *Camila* să creadă, că eu am observat ceva „*usuratic*” în purtarea ei, ceea-ce mă face cutezător într'atâta, încât îndrăznesc să-ți descoper dorințele mele neiertate. Și dacă soția ta se consideră ca desonestată, trebuie să te atingă și pe tine desonoarea ei, fiindcă tu îi aparții ei, cum ea îți aparține ție; și tocmii de aici vine obiceiul cel rău, de a trata pe bărbatul unei femei ușuratic cu titlaturi de batjocură și desonestătoare, cu toate-că el nu știe nimica despre cele întimplate și cu atât mai puțin a dat el ansă și ocaziune nevastei sale să-și calce datorințele, ci a întrelăsat simplul, din cruțare sau negrijă, să împedecă la vreme moravurile rele ale soției sale. Cei-ce au cunoștință despre greșelile nevastei sale îl privesc de regulă cu o anumită desconsiderare, în loc să-l compătimizească, dată fiind, că nu purtarea sa, ci ușurătatea nevastei i'a adus pe cap nefericirea. Trebuie să-ți explic însă, de ce bărbatul unei femei cu moravuri ușoare trebuie, cu drept cuvânt, să supoarte rușinea ei, deși el nici nu știe că ea e păcătoasă, și nici nu poartă vina la nimic, fiindcă nu i'a dat ansă nici ocaziune să fie așa cum e. Nu te supăra că-ți cer să mă mai ascuți, căci o fac numai în interesul tău. Scriptura ne spune, că Dumnezeu după-ce a făcut pe primul nostru strămoș, a trimis un somn adânc asupra lui *Adam*, sub decursul căruia i'a luat un os din coasta stângă și i'a făcut din el pe — *Eva*, despre care *Adam*, trezindu-se din somn, a zis: „*E carne din carnea mea și os din osul meu*.” Ear' Dumnezeu a zis:

„*Omul va părăsi pe tatăl său și pe mama sa și amândoi vor fi un trup*.”

Așa s'au pus bazele sfintei taine a căsătoriei, legându-se cu astfel de legături, ca numai moartea să o poată desface. Puterea și efectul acestei taine admirabile merge atât de departe, că prefăce într'un singur corp două corpuri, două persoane diferite. La conști buni legătura e apoi și mai strinsă, fiindcă deși au două suflete, nu au decât o singură *voiață*. Când bărbatul și femeia formează deci un singur corp, dela sine urmează că ori-ce desonestare a femeiei și ori-ce greșală a ei, se pune și în contul bărbatului, deși acesta, cum am spus, nu a dat nici o ansă să fie ea așa cum e. Căci tot așa cum suferă întregul corp al omului, când îl doare pe om piciorul sau degetul, fiindcă toate laolaltă sânt compuse din aceeași carne, și cum capul simte durerea dela călcăiul, deși nu el a provocat-o: tot așa la parte și bărbatul la rușinea femeiei sale, pentru-că amândoi sânt o singură ființă. Și fiindcă onoarea, ca și desonoarea, se naște din carne și sânge, prin urmare tot așa și desonoarea femeiei: bărbatul e silit să poarte o parte a rușinii și să tolereze, ca să fie considerat de desonestat, fără să știe ceva despre lucrul acesta. Cugetă acum *Anselmo*, în ce primejdie te arunci singur, când vini să-ți conturbi soția în pacinica ei vieță conjugală; gândește-te, cât de neprecugetată și fără de scop e curiozitatea care te agită de a stîrni în ea sentimente, cari astăzi dormitează în sinul ei inocent; gândește-te, că aceea ce poți câștiga e puțin sau chiar nimic, dar' cu atât mai mare e pericolul perdelor pe cari nu ți-le pot descrie pentru-că-mi lipesc cuvintele. Dacă însă toate vorbele mele nu pot să te abată dela neprecugetatul tău gând, te rog să-ți alegi alt instrument care să-ți pregătească nefericirea și rușinea, căci eu nu o pot face, chiar dacă știu că pierd

prietenia ta, ear' o perdere mai mare nici nu m'ar pute ajunge.”

Înteleptul *Lotario*, acest caracter extraordinar de ferm, termină, ear' *Anselmo*, adăncit în grele cugete, căuta cuvintele potrivite ca să-i răspundă. În fine zise așa:

— Ai vădută, amice *Lotario*, cu ce atențiune încordată te-am ascultat. Din motivele, exemplele, comparațiile ce mi-le-ai adus, se vedeși se cunoaște marea ta înțelepciune și mărimea prieteniei tale față de mine. Văd și recunosc că-mi periclitez viața, pentru-că-mi periclitez fericirea și mă arunc singur în prăpastie, desconsiderând sfatul tău și urmând boldului meu propriu. Dar' atunci, când eu o conced această, trebuie să fii și tu cu considerare la faptul, că eu sufer de boala de care sufer și unele femei desmierdate când mănâncă pământ, cărbuni, var și alte lucruri proaste, ce te disgustă, chiar și numai privindu-le, dar' apoi înghițindu-le! Tu ești dator deci să mă supuni unei cure radicale, pentru-că să mă tămăduiești; un lucru care nu-ți va fi greu. Începe, fie și numai la aparență, să faci curte *Camilei*. Sper că ea nu va fi atât de slabă să cadă la primul atac și eu m'e voi mulțumi cu această primă încercare; ear' tu prin aceasta îți faci datorința de amic față de mine, redându-mi nu numai viața, ci convingându-mă totodată, că onoarea mea e întreagă și asigurată. Un singur motiv va fi de ajuns ca să-ți împună această datorință, anume: tu vezi că de rezultat sânt eu să fac încercarea aceasta și tu nu trebuie să mă lași să-mi descoper nebulia unei persoane care ar pute periclită onoarea pe care tu vrei să-mi-o conservezi. Pentru-că deși onoarea ta va scăde pe scurt timp în ochii *Camilei*, în urma obrăzniciei tale, — nu trebuie să te îngrijească lucrul acesta; pentru-că în momentul în care o vom afla atât de statornică cum o credem, poți să-ți descoperi întregul

Ploaie cu grindină. Pe la 9 ore dimineața o ploaie vehementă a început să cadă asupra Sibiului, amestecată în urmă cu stropi de gheață. I-a urmat apoi ploaie lină și deasă, care a durat până pe la ora unul după amiază. Punct la 10 ore un tunet lung, de durată cam de 2-3 minute, a făcut să zingănească ferestrele caselor. Asemenea tunet s'a repetat și la ora 10 și 10 minute. Temperatura e scăzută; aerul tradează că în împrejurimi a bătut peatră mai multă.

„Astra“ la Deva. Programul concertului de mâine, aranjat din prilejul adunării generale, e următorul: 1. Chovan: Dansuri românești pe 4 mâini, executate de d-șoara Anna Pelco și dl. G. Șorban. — 2. a) G. Șorban: „Mai am un singur dor“; b) G. Dima: „Ciobanul, solo bariton de dl. I. Dămbian. — 3. a) Haberdier: „Reproche“; b) Karrasz: „Ilustrațiunea română“, solo de pian de d-șoara Olivia Bardosy. — 4. G. Coșbuc: „Rugămintea din urmă“, declamată de Victor Bontescu. — 5. Beriot: „Concert nr. 5“, solo de violină de d-șoara Adelinea Piso. — 6. a) Ed. Krieger: „Solweigslied“; b) G. Șorban: „Ultima dorință“, solo de d-șoara Valeria Pop. — 7. G. Meyerbeer: Aria din opera „Afrikaneerin“ de dl. I. Dămbian. — 8. a) G. Meyerbeer: Aria din „Prophet“; b) G. Dima: Mugur mugurele, solo de d-șoara Valeria Pop. — 9. W. Hummel: „Nor de vijelie“; b) G. Dima: „Știi tu mândră“; c) G. Stefanescu: „Măndrușă dela munte“, solo de dl. I. Dămbian.

La „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“ s'au înscris de membri ordinari: Ioan Borgia, Simion Almasan și Oprea Herța, toți sodali curelari, Teodor Moldovan, măiestru cismar, Horia N. Simoneți, sodal lăcătuș, Ioan D. Marcu, culeg. tipograf, Nicolae Gabor, măiestru pietrar și Constantin Timpănar, sodal măsar; ear' de membri ajutători: d-na Iustina Bêrză, văduvă proprietăreasă, Karl Fischer, măiestru pantofar, Josef Müller, orologier, Valeriu Uveges, funcționar de bancă, Iuliu Pipos, vice-notar la tribunal; Emiliu Pinciu și Petru Tincu, funcționari la „Albina“. — Cu o cale comitetul Reuniunii ține a vesti și pe această cale pe membrii Reuniunii, că bibliotecarul Reuniunii dl. George Mocian, chemat la deprimere de arme, a fost înlocuit în mod provizor prin d-nii Demetriu Axente și Nicolau Bratu, culegători-tipografi, cari au avut bunăvoința de a se angaja să stea la dispoziția membrilor, cari doresc să se folosească de cărțile din bibliotecă în fiecare Marți, Joi și Vineri dela orele 7-8 seara, ear' Duminecă dela orele 3 d. a. Taxa pentru câte o carte este 2 cr. pe săptămână.

Nou avocat român. Domnul Dr. Liviu Lemény, avocat și pretor suprem în pensune, a deschis cancelarie advocațională în Sibiu, Piața-mare nr. 21, casa Nendwich. Dl. Lemény are frumoase pregătiri juridice și va fi de bun ajutor celor-ce nevoiți fiind să caute dreptatea pe calea legii, îl vor onora cu încrederea lor. Atragem deci atențiunea Românilor din jurul Sibiului asupra noului avocat român din Sibiu.

Nr. 33 al „Foi Poporului“, apărut ieri e împodobit cu portretul lui Constantin Negruzzi. „Foaia Poporului“ având de scop a face cunoscuți poporului pe bărbații iluștri ai națiunii noastre, publică rind pe rind portrete, însoțite de date biografice; la scriitorii de obicei se reproduce în foiță câte o scriere aleasă. Astfel în foia nr. 33 al „Foi Poporului“, poveste de C. Negruzzi.

În afară de partea literară nr. 33 al „Foi Poporului“ conține 21 de articole și articole, politici, economice, școlare istorice, de igienă, scrisori, apoi sfaturi și știri economice, cronici etc.

Intreg materialul e scris, ca de obicei, în stil popular și pe lângă că ține pe cetitorii dela țeară în curent cu evenimentele mai de frunte de peste săptămână, dă povești bune pentru purtarea luptei naționale pe teren politic, economic și cultural.

„Foaia Poporului“ redactată astfel, întotdeauna cu cuprins bogat și variat, este cea mai potrivită și recomandabilă foaie pentru țeranul român și pentru oamenii dela țeară.

Ninsoare în Ardeal. Muntele Isvor dintre comitatele Bistrița-Năsăud și Mureș-Turda s'a îmbrăcat în haină de iarnă. Asemenea a nins și pe munții Sebeșului și pe Paring și Retezat în comitatul Hunedoarei.

Ucis de alcool. Țeranul ungur Fodor Márton din Feneșul-săseș, Joi după amiază gostindu-se bine cu vinars și bere, peste noapte l'a lovit gută și a murit. Era om gras, cu stare bună Fodor, și nu avea copii.

Borviz falsificat. În Cluj s'a constatat, că în sticlele cu vigneta apei de Vălece (Eliopatak) Sécuii contrabandeară apă din izvorul „Büdösökut“ dela Semeria, bună de băut, dar' nu de cură.

GOGOASE. „Pesti Napló“ reproduce conchiziunile, la cari ajunge foaia dela Arad în chestia „Pasivității“ și-și permite lăzu de a afirma următoarele neadevăruri: „Conducătorii „Tribunei“ din Sibiu, Dr. Ioan Rațiu și Iuliu Corolănu, cari se consideră pe sine de singurii depozitari ai politicii disolvatului comitet român, se pregătesc, cum ni-se scrie dela Sibiu, să-și dea, cu conștiință de principii o contra-declarație la proclamarea schimbării de program, făcută din partea „Tribunei Poporului“.

Declaram: la o contra-declarație nu se cugetă nime, din simplul motiv, că articolele foii dela Arad n'au fost decât o copiere a ideilor cuprinse în seria noastră de articole (tot patru) scrise în chestia pasivității.

Declarațiune. Sântem rugați să facem loc următoarelor: 1. Participarea corului românesc la întimpinarea corului din Hod-Mező-Vásárhely s'a hotărât în ședința comitetului Reuniunii române de cânt și muzică din loc. Dl. preșident Dr. Stefan Petrovici a condus în persoană corul la gară, — și eu am primit însărcinarea de-a dirige corul în absența dlui Ioan Vidu, — care se află în călătorie — și pentru aceasta 'mi-am luat mulțumita. 2. Pelecerea tinerimei academice din loc a fost aranjată de toți universitarii români din loc, — 30 la număr, — și a decurs conform hotărârilor luate în ședințele plenare, pe cari am avut onoarea a le conduce.

Public această declarațiune, ca răspuns mai multor prieteni cari 'mi-s'au adresat, și nu la apucările compromiselor persoane dimprejur! „Tribunei Poporului“, pe cari mercenari naționali de mult sântem obișnuiți a-i trata cu indiferență.

Raportajilor însă din Lugoj s'le fie de știre, că în toate am lucrat în conțelegere cu inteligența română din Lugoj, — care și dela cele mai cernite inimi nu are lipsă de lecții de românism. Lugoj, 24 August n.

Tiberius Brediceanu, student în drept.

La „kisdedov“ casila. Cincizeci și trei capi de familie, Români din Rusul-de-sus în comitatul Solnoc-Dobăca, zilele trecute au făcut prin avocat remonstrație la inspectorul de școală în contra siluirii lor de a-și trimite băieții la „kisdedov“ și în contra pedepșelor ilegale, cu cari sânt pedepșiți din partea autorităților. În remonstrație se arată, că la părinți băieții au îngrijire cu mult mai conștiențioasă decât în „kisdedov“, că oamenii fiind economi și astfel ocupați cu lucrul câmpului, unde es în zori de zi, băieții până la 8 ore, când ar fi să intre în „kisdedov“, ar trebui să fie lăsați în grija întâmplării, singuri, fără nici o îngrijire; nu numai, dar' de multe-ori unii părinți când s'au reintors dela lucru și-au aflat băieții prin șanturile și marginile drumului durmind. Fiind evident, că prin trimiterea la „kisdedov“ între astfel de împrejurări băieții sânt expuși la multe pericole și neajunsuri, oamenii și-i-au ținut mai bucuros lângă sine. Autoritățile însă i-au pedepșit cu câte 1 fl. de fiecare absență, deși legea prescrie maximum pedepsei în suma de 50 cr., i-au zălogit, și fără avis, fără fixarea zilei de lătare le-au vândut pe prețuri bagatele obiectele zălogite. În contra tuturor acelor părinți nedreptățiți au remonstat la inspectorul școlar. Vom vedea, ce dreptate va face inspectorul.

Universitate catolică plănuiește a înființa în Strigoniu primatela Vaszary. Universitatea va avea deocamdată două facultăți: teologică și filosofică. Ca speșe de înființare primatela a preliminarat 180.000 fl.

O nouă supărare. Direcțiunea expoziției economice din Seghedin a publicat anunțuri și în gazetele din Germania. Titul expoziției l'a spus nemțește („Landwirtschaftliche Ausstellung in Segedin“, ear' subscriere: „Direction der Ausstellung in Segedin“). Gazetele ungurești sânt grozav indignate de această frustrare a numelui oficial maghiar al Seghedinului și zic, că cu ce drept s'au mai pretindă oare dela străini a zice lui „Szeged“ — Szeged, când chiar și direcțiunea unei expoziții maghiare îi zice Segedin.

Adecă cum? În ciclul de foișoare „Utazás a Balaton körül“ publicate de Eötvös Károly în „Egyetértés“, în seria XII. se află și pasajul următor:

„Cunosc medic, care de ani douăzeci și cinci e medic în Budapesta și nu știe nici un cuvânt ungurește. Nu există pe lume măsură, cu care ai putea măsura mintea unui astfel de om. În timp de douăzeci și cinci de ani chiar și țarca, papagalul, corbul și graurul învăță cuvântul omenesc pe care zilnic îl aude. Dulul cu urechi ascuțite (puló kutya) în timp de un an învăță să înțeleagă pe deplin ori-ce cuvânt al ciobanului stăpân al seu. Și cum se poate să conștie bolnavi unei astfel de minți, care e învățată. care e doctor de medicină, care a absolvat universitate, și care în timp de douăzeci și cinci de ani totuși nu a putut învăța limba maghiară în capitala Ungariei?“

De pe stradă. Strănu! Săușă dle, sânt străin, fi bun spune-mi unde e „Sparacsa“. — Diurnistul (se vedea pe față și pe îmbrăcăminte, că nu-l prea îmbulzesc banii): E ușor să-ți bați joc de omul sărac!

Dar bisericeii. Văduva Maria Beadean din Cojocna a donat bisericeii de acolo un pământ în valoare de 500 până la 600 fl.

Știri mărante. Medicul Dr. Stefan Visy din Cinci-bisericii, un moșneag de 91 ani, voind să achețe pe părete o icoană a căzută de pe scaun și și-a spart capul. A murit.

Bancherul milionar Leonardo Smilari în firul unei certe a împușcat pe un client al seu, apoi a fugit din New-York în Europa. La Neapoli însă a fost prins.

În Calbor, Șaros și Báránykut din comitatul Tërnavai-mari s'a ivit filoxera. Comunele sânt puse sub carantină.

În comunele Vadasd, Ákosfalva și Szt. Hárómság din comitatul Mureș-Turda s'au ivit casuri de pelagra.

Fetița de patru ani, Ileana, a cantonierului din apropiere de Mercyzfalva (Timișoara), jucându-se cu chibrite și-a aprins hăinuțele. A ars scrum.

VIATA SOCIALĂ.

Din Bistrița.

Reuniunea română de cântări din Bistrița va aranja, sub conducerea dirigentului propriu Traian Bratescu, Marți, în 29 August 1899, un concert împreunat cu reprezentațiune teatrală și joc, în sala cea mare dela Gewerbeverein. După concert urmează joc. Începutul precis la 8 ore seara. Veniți curat este destinat fondului Reuniunii. Prețul de intrare: Locul I. 80 cr., locul II. 60 cr., locul III. 40 cr., parter 30 cr., galerie de șezut 40 cr. Cocarde pentru joc se capătă la cassă cu 25 cr.

Program: 1. „Ileana“, sextet, cor mixt de G. Musicescu. — 2. „Nu-i dreptate“, opt voci, cor mixt de G. Dima. — 3. „Baba și moșneagul“, sextet, cor mixt de Gavril Musicescu. — 4. „Vino lele-n grădiniță“, quartet, cor bărbătesc de Ioan Vidu. — 5. „Cucule cu peană sură“, quartet, cor mixt de Timoteiu Popovici. — 6. „Bagă Doamne luna-n nor“, sextet, cor mixt de Timoteiu Popovici. — 7. „Vino cu mine“, terțet, cor femeiesc de Georgescu-Bratescu. — 8. „Brăul popilor“, quintet cu bariton solo, cor mixt de G. Musicescu. — 9. „Zis-a badea“, sextet, cor mixt de G. Musicescu. — 10. „Spiritul“, quartet, cor mixt de Basil Severin. — 11. „Vistavoilul Marcus“, comedie în 3 acte de Teochar Alexi.

Tribuna Literară.

„Astra“ și literatura.

Am cetit întreg raportul, ce prim-secretarul „Asociațiunei“, dl. Dr. C. Diaconovich, „vestitul scriitor și învâțat“, — vorba din „Politik“, — a făcut asupra „producțiunei noastre literare“ dela 1 Iulie 1898 — 1 Iulie 1899. — Mărturisesc, că am rămas nu numai nemulțumit, ci indignat, și cred că aceeași impresiune va fi lăsat și altor membri ai „Asociațiunei“.

Raportul acesta ne-am obișnuit a-l considera ca raport al „Astrei“. Simțeam cu toții lipsa, ca să avem și noi un for cu autoritate, care să spună un cuvânt hotărâtor în chestiuni de literatură, și am crezut că acest for nu poate fi altul decât „Asociațiunea“. De aceea ne-am obișnuit așa ușor cu gândul, că raportul secretarului I. al „Astrei“, e de fapt cuvântul „Astrei“. Credința aceasta a oamenilor de bună credință este pusă acum la mare încercare, la grea ispită, și 'mi-se pare, că trebuie, în interesul „Asociațiunei“, să stabilim, că raportul făcut de dl. Diaconovich e al d-sale, dar' nu al „Astrei“.

La început, ori-cât de straniu, acest fel de raport literar a avut farmecul noutății, și ni-a plăcut. Mai avea în sine și ceva din suflul acela călduros ce i-s'a dat la adunarea din Blaj, unde s'a născut ideea lui — și conținea cel puțin câte un simbur de activitate și viață literară. Acum după 4 ani de zile, ni-se pare că s'a scuturat de tot de ideile, ce l-au scos la viață, și a rămas pur și simplu fătul dlui Diaconovich, care, om fiind și el, nu ne poate da decât ceea-ce însuși are. Mai mult nici nu-i poate cere nime, pentru-că, așa se vede, nu e dispus de loc a se împăca cu ideea și faptul, că e, și trebuie să fie prim-secretarul „Asociațiunei“, ceea-ce înseamnă suflul „Asociațiunei“ și spiritul rector al vieții noastre culturale și literare.

Pân-acum ne-am îndestulat cu date statistice ale producțiunei, ce atelierele tipografiilor noastre au scos la

lumină, și expozitul ce dl. Diaconovich făcea asupra acestor date, asupra sumei de coale tipărite și asupra numărului de exemplare de cărți românești. Acuma însă, de când avem prim-secretar salarizat bine, anume pentru-că să se ocupe exclusiv cu cauzele „Asociațiunei“, avem și dreptul să pretindem ceva mai mult, adecă să pretindem raport, așa cum era prevăzut de adunarea dela Blaj.

Începe multă vorbă asupra rolului și activității secretarului prim al „Astrei“. Dar' raportul seu literar din est-an, 'mi-se pare mai mult vrednic de excepționat, de cât ori-ce alta.

Ca sistem el a stat la stațiunea celorlalte rapoarte, ca execuțiune sau deducțiune e inferior. Aceleași date seci, dar' mai superficial culese, și mai greșit prezentate. Ceea-ce e mai rău în el, e că s'a depărtat și mai mult de tonul obiectiv ce ar trebui să-l caracterizeze, și 'criticile' subiective, ale „raportului“, — critici nepermise, și pentru cari a mai fost muștrat, — au cucerit un teren larg, am pute zice tot terenul. Raportul din est-an, afară de datele obicnuite, din cap până în sfârșit nu e decât o serie de criticherii, improscături și aruncături într-o parte și într-alta. Ba mai este ceva în el. Nisuița prea bătătoare la ochi de a arunca în ochii cetitorilor praf ca să nu vadă golul literar, ce se deschide în jurul „Astrei“ noastre, mult lăudate de — primul ei secretar.

„Raportorul“ nostru găsește cu cale ca să arunce în fața cercurilor bisericești cuvinte aspre; le cere, ca să dea atențiune și sprigin mai mare istoriei bisericești; impută organelor bisericești, că „nu justifică jertfele“ ce se fac pentru ele; și cere cercurilor bisericești concursul lor pentru lățirea scrierilor religioase morale.

După-ce a isprăvit cu clerul, raportul descălește pe dascălii și pedagogii noștri, și apoi trece la presă. (D-sa zice: pressă).

Aci, cu deosebire la ziaristică, dl. secretar „constată“ o generală decadență, cuvânt ce se repește neconștient. Gazetele noastre — zice dînsul — nu servesc „trebuițele zilnice ale cetitorilor“; musele au părăsit aproape cu totul adăpostul avut aci (și-l vor fi căutat la „Transilvania“ dlui Diaconovich), critica literară a gazetelor noastre nu e la nivelul, poate nici nu merită credință. Ti-rajul ziarelor a scăzut grozav, și nu din pricina sărăciei publicului, sau a stagnării vieții publice politice, în urma situației absurde ce ni-s'a creat de volnicia stăpânirii, ci — auziți — din pricina calităților rele ale ziarelor, cari luptă mai mult cu armele pasiunii, decât ale rațiunii, și desconsideră chiar convențiunile sociale; pe scurt: n'au maniere.

Istoria nu se mai cultivă în presa noastră, economia nu e îngrijită aproape de fel. Dela 1 Ianuarie 1899 s'a înființat „Rev. Economică“, ce ese sub direcțiunea dlui Dr. Diaconovich, în decursul anului 1898 „celelalte ziare s'au ocupat foarte puțin cu chestiuni economice“, va să zică până la 1 Ianuarie a. c. economia la noi n'a avut nicăiri reprezentanți în presă. Peste tot ziarele noastre nu-s serioase...

Astfel vorbește despre ziare I. secretarul „Astrei“, care până ieri alaltăieri era cunoscut în public ca ziarist, care mai e și azi ziarist, deși poate nu se știe. Și astfel vorbește nu undeva într-o conversație de trecere de vreme, în taifas, ci în raportul seu oficios, cătră adunarea generală a „Asociațiunei“!

Drept că ziaristii nu sânt singurii pecațoși, leneși, necuviințoși; se pot mângâia și cu soți, nu numai clerul, ci și întreg corpul advocaților români, căror dl. Diaconovich se simte îndreptățit a le spune din nou, că față cu marile interese culturale ale poporului nostru au o datorie de onoare neachitată, (câți vor mai avă datorii neachitate!) care din an în an devine tot mai compromițătoare pentru reputațiunea baroului român.

După această pășire, căreia ori-ce i-se poate contesta, nu însă curajul, ca să nu zicem cutezanța, ne-am aștepta, că secretarul I. ne va prezenta din partea sa o producțiune literară bogată, mai bogată decât a ziaristicii întregi, și o activitate culturală încântătoare. Altfel nu ne-am pute explica pășirea bruscă, neliterară și necorespunzătoare nici stărilor reale, nici intereselor „Asociațiunei“.

Vom vedea în adunarea dela Deva, dacă e așa? Și până atunci însă o chestiune se impune spre meditare.

Oare de fapt așa stau lucrurile la noi: că toți durmin și lenevim, înaltul cler, ziaristii, advocații și pedagogii, — și numai cei din jurul „Astrei“, în frunte cu secretarul lucră în ogrorul înțelenit al literaturii bietului popor român?

Și oare acesta să fie rostul raportului literar, ca toți să fim aruncați cu petri, de un domn, care însuși și doar' singur stă sub coperiș de sticlă?

Dela „Pressă“.

Au apărut:

„Datorințele învățătorului ca crescător față de direcțiunea greșită a socialismului modern“, disertațiune de Alexandru Pop, inv. în Ocna-Dejului. Broșură de 54 pagini 8° mare, premiată de Reuniunea învățătorilor gr-cat. din jurul Gherlei, în adunarea generală ținută în C. Mănăștur la 20 și 21 Iunie a. c. Prețul 20 cr.

„Paza Maicei Sfinte“, dramă în patru acte, localizată de Antoniu Pop, ca nr. 2 din „Biblioteca teatrală“ a „Aurorii“. O broșurică 8° mic în extensiune de 56 pagini, editura și tip. tipografiei „Aurora“ în Gherla. Prețul 12 cr.

MAI NOU.

Procesul Dreyfus.

Ieri, în 25 l. c. s'a continuat interrogatoriul martorilor. Au fost ascultați Rowland Strong, corespondentul mai multor ziare engleze, apoi experții grafologi Gobert și Bertillon. Strong și Bertillon arată, că autorul borderoului nu este Eszterházy, ci Dreyfus, ear' Gobert e de părere tocmai contrară.

Ascultarea lui Bertillon se continuă azi.

Apărătorii și comisarul Carrière au cerut să fie citați 20 de martori noi. Se crede, că procesul nu se va termina înainte de 15 Sept. c.

Răscoală în Tripoli.

Din Roma se depeșează, că în interiorul Tripolei s'au răscolat mai multe seminiții arabe. Trupele turcești au avut cu răscoluții câteva ciocniri sângeroase. La granița Tripolei se face concentrare de trupe franceze.

Din Austria.

În Klagenfurt au fost noue excese. A intervenit armata, ca să resfire mulțimea agitată. Trei oameni sânt grav vulnerați. S'au făcut mai multe arestări.

La

Abonament lunar

pentru

August st. vechiu

invitat

Administrația ziarului „TRIBUNA“.

Sosiți în Sibiu.

La 26 August n. 1899.

Hotel „Împăratul Romanilor“: Pindter, major din Viena; György, secret. minist. Kovács Géza jude, din Budapesta; Kovács Gustav din Chindia-mare, Dr. Deleus, din Achen profesori; Gizela Árvay, privatieră din Lugoj; Balogh, proprietar din Telnă; Gál, tehnic din Cluj; Dr. Mieu cu soția, avocat din Făgăraș; Vilány, sublocotenent din Ibașfalău; Paraschivescu cu soția din Craiova, Land din Budweis, Balogh din Oradea-mare, Wolf, Fischhof, Menkes, Bekő, Neumann, din Viena, Szalmassy, Bihary, Herz, Schopper, din Budapesta, comercianți.

Hotel „Meltzer“: Dr. Petraschek, Hofer, student, din Dresda; Sécăreanu, șef de gară din Gara; Borsos, cu fiica, privatier din Brașov; Rösler, comerciant din Făgăraș.

Hotel Habermann: Mohan, notar din Bendorf.

Med. univ.

Dr. Alex. de Vaida-Voevod,
medic român.

[231] 11—15

KARLSBAD,

ALTE WIESE, „GOLDNE KRONE“.

Bibliografie.

A apărut:

A apărut în tipografia noastră cartea „*Principiile politice*“ (după Dr. Fr. de Holtendorff) de Teodor V. Păcățian. Formatul 8° mare, cuprinsul 290 pagini, tiparul curat și cetet. Prețul 2 fl.

În cartea aceasta, de netăgăduită valoare literară, sunt tratate cu multă competență următoarele teme din domeniul politicii:

Politica e — știință. — Politica e — artă. — Conexiunea științei și a artei de stat în procesul politic. — Raportul dreptului pozitiv cu politica. — Conflictul între manevra dreptului și a politicii practice. — Raportul între morală și politică. — Scopurile ideale de stat. — Scopurile reale de stat. — Scopul de putere națională al statelor. — Scopul de drept individual în stat. — Scopul social-cultural al statului. — Armonia scopurilor de stat.

O recomandăm cu căldură publicului român, iubitor de literatură științifică, în special însă celor care, conform poziției lor sociale, sunt chemați să fie conducători politici ai poporului nostru.

De vânzare în librăria institutului nostru.

Împăratul Marc Ulpiu Traian (98—117 d. Chr.). Prelegere ținută la 16 Martie 1893 în localitățile clubului român din Suceava, de Animpodist Dăscăvici. Tip. conc. Arch. Silv. Morariu-Andrieșici în Cernăuți.

Propedeutica filosofică pentru învățământul secundar, de Greg. Pletos, profesor în Năsăud. Partea I, psihologia empirică, cu un adaus: bucați de lectură psihologică, — carte aprobată de ministerul cultelor și instrucțiunii publice ca manual pentru școlile medii. — Prețul 80 cr.

Memoriile prințului Nicolae Șuțu, mare logofet al Moldovei — 1798—1871, un volum scris în limba franceză și publicat de dl Panaioti Rizoș, a apărut în Viena zilele trecute. Volumul cuprinde patru părți și un număr de anexe. Interesează mai ales pe cei ce se ocupă de istoria relativ contemporană a României.

Cursul pieței din Sibiu.

Din 26 August n. 1899.

Hărțile-monetă române	Cump.	vend.	9.41
Lire turcești	18.90	19.00	19.00
Imperiali (15 R. aur)	126.50	127.30	127.30
Ruble rusești 100 l.	5.64	5.41	5.41
Galbeni	9.50	9.56	9.56
Napoleon-d'ori	58.50	58.97	58.97
100 Marce germane	11.94	12.04	12.04
Livre sterling			

Bursa de Budapesta.

Din 24 August n. 1899.

Renta de aur ung. 4%	118.30
" " " 4%	96.30
" ung. val. cor. 6%	120.75
Împrumutul căilor ferate ung.	120.00
Bonuri rurale ung.	94.50
" " " " " "	100.00
Obligațiunile desp. regalilor	161.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	140.00
Renta de hărți austriacă	100.00
" " " " " "	118.00
Losuri austriace din 1860	137.00
Acțiunile băncii austro-ungare	905.00
" " " " " "	391.00
" " " " " "	384.30
Scrisori fonciare ale institutului de credit și economii „Albina“	102.00
Argintul	5.67
Galbeni împărătești	5.65
Napoleon-d'ori	9.56
Mărci 100 imp. germane	58.90
London 10 Livre sterlingi	120.65

Bursa de Viena.

Din 26 August n. 1899.

Renta de aur 4%	118.00
Renta ung. v. c. 4%	96.30
Împrumutul căilor ferate ung.	120.40
Bonuri rurale ung.	94.20
" " " " " "	100.10
Renta de hărți austriacă	100.10
" " " " " "	100.15
" " " " " "	118.05
Losuri austriace din 1860	137.00
Acțiunile băncii austro-ungare	906.00
" " " " " "	391.50
" " " " " "	388.75

Bursa de București.

Din 11 August v.

5%, Renta perpetuă	4%	Fonc. rur.	84
5%, " am. 1881 100%	5%	" urb. Buc. 91%	86 1/2
5%, " " 1892 100%	5%	" " Iași 86 1/2	
5%, " " 1893 100%	5%	Banca Națională	2725
5%, " " 1894 87 1/2	"	Agricolă	355
4%, " " 1889 89	"	României	
4%, " " 90.94 90	"	de scont	341
4%, " " 1896 92	Dac. Rom.		44%
4%, " " 1898 92	Națională		460
Convertoare rurale	Patria		
5%, Obl. c. B. 1883	Construcții		75
4%, " " 1890	Basalt artificial		
5%, " " 1895	Tramv. nou		
5%, Fonc. rur.	Baia centrală		126

Pentru redacție și editură responsabil: Andrei Bălteș. Proprietar: Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Un candidat de advocat cu praxă,

afă imediat aplicare, sub condițiuni foarte favorabile, în cancelaria avocatului

Dr. Octavian Russu

în Sibiu. [249] 2—3

Câteva acțiuni

de ale institutului de credit și economii „Albina“ și de ale societății comerciale „Concordia“ din Sibiu, se află depuse pentru vânzare la

Dr. O. Russu

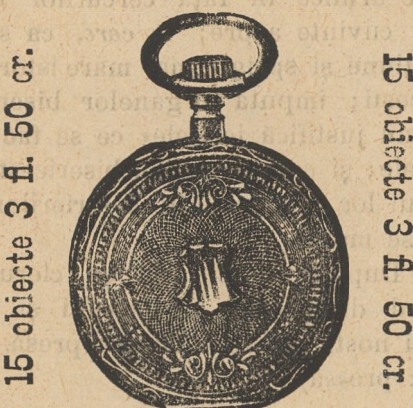
în Sibiu, și se pot imediat și transcrie.

În viața întreagă

nu vi-se mai dă rara ocaziune de a putea avea pentru

numai 3 fl. 50 cr.

următoarea grandioasă colecție de obiecte:

1 Orolog de buzunar reform-anker-remontoir, umblând punctual, cu garanție de trei ani.

1 lanț de goldia veritabil.
2 inele imitațiune de aur, în cel mai nou facon cu similitudine.

2 butoni de manchetă, aur-duble galoșat cu incuetoare mecanică.

1 foarte frumos ac de broș pentru dame
3 chamisete (butoni de cămașe).

1 buton-patent pentru gulere de cămașe.
1 foarte elegant ac de cravată.

1 tie (cutie) pentru orologul anker.
1 oglindă de buzunar în etui.

1 ac pentru bluze, aur de facon.
Toate aceste 15 obiecte de bijuterie la oaltă cu orologul anker-remontoir costă numai

3 fl. 50 cr.

Trimiterile se fac fiecărui pe lângă rambursă (Nachnahme).

În cas de a nu conveni obiectele, banii se vor restitui cu cea mai mare promptitudine, așa că pentru cumpărător este exclusă orice riscare.

Se capătă exclusiv numai dela firma de ciornicarie

Alfred Fischer,

Viena, I., Adlergasse nr. 10.

C. CLEMT,

fabrică de jalușii,

Braunau în Boemia,

recomandă noile sale jalușii,

rulete și obloane de lemn, de

6 ori premiate.

Preț-curenturi gratis.

Agenți

pentru mușterii privați se caută pretutindenea.

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

XXXXXX

Nr. 640—1899.

[26] 1—3

Publicațiune.

Primăria comunală din Mohu intenționează edificarea școlii morii comunale.

Planul și preliminarul de spese, precum și condițiunile licitației stau spre vedere publică în orele oficiose în cancelaria comunală.

Spesele preliminate computându-se și materialul dau suma de 1139 fl. 12 cr. și licitațiunea verbală minuendă se va ține în cancelaria comunală din Mohu, în 3 Septembrie a. c., la 10 ore ante-merid.

Vadiu e 10 % a prețului de strigare.

Mohu, în 25 August 1899.

Primăria comunală.

Nr. 1373/899.

[258] 2—2

Publicațiune.

Primăria comunală din Avrig intenționează adaptarea unei căsi comunale.

Peatra, cărămida, varul, nășipul, țigla, precum și materialul de lemn, cu excepțiunea celui pentru măsurit le dă comuna. Planul și preliminarul de spese stau spre vedere publică în orele oficiose în cancelaria comunală.

Spesele preliminate sunt 2245 fl. și licitațiunea publică verbală se va ține în cancelaria comunală din Avrig, Du minea, în 15/27 August a. c., la 10 ore ante-merid.

Vadiu e 5%, a prețului de strigare, care vadiu însă e a se întregi prin întreprinzător la 10%.

Întreprinzătorul are a efectui lucrările încă în decursul perioadei de edificări din anul curent, așa încât edificiul să se poată preda spre folosință încă înainte de începerea iernei.

Avrig, la 18 August 1899.

Primăria comunală.

Picant amuzant și interesant.

e nou inventatul

Auto-Cinematograf

(fotografii vii)

cu care fiecare poate pune numai decât în mișcare vie figuri. Fiecare aparat conține 47—86 fotografii instantanee. Complet 20 cr. 1. În lunile de miere.* 2. Dansatoarea (Cancan à la Paris). 3. În sfârșit singuri. (Nuit de noce.* 4. Pe trapez (în tricott). 5. Mireasa.* 6. Tu presimți (Sărutare prin sugestione.* 7. La Puce.* 8. Susana în baie.* 9. Secretele bou-doir-ului.* 10. Libertinul de noapte.* 11. Model (Intimități din atelier*, etc. etc. Expediție cu rambursă. 3 aparate 60 cr. 5 aparate 90 cr. 10 aparate fl. 170. 20 aparate fl. 320. Mai puțin decât 3 aparate nu se expediază.

*) Numerii acestia numai pentru bărbați.

Alfred Fischer,

Viena, I., Adlergasse nr. 10.

Schimbare de local.

Prăvălia pentru articoli de modă și manufactură

a lui

Friedrich Baumann

se află acum în

strada Cisnădiei nr. 2

în apropiere de hotel „Împăratul Romanilor“.

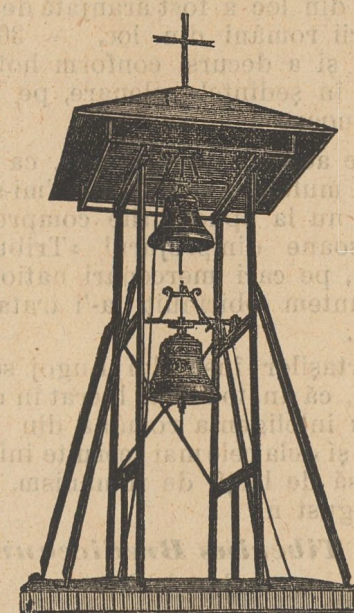
[235] 4—6

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fer pentru clopote

Antoniou Novotny

în Timișoara-Fabric,

[8] 16—24

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanță de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în ori-ce parte, îndată-ce clopotele sunt bătute de o lăture prin ceea-ce sunt mântuite de crepare.

Cu deosebire recomand

+ clopote patentate găurite +

de mine inventate și mai de multe-ori premiate, cari au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, așa, că un clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechiu.

Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut, — ca și spre turnarea de toate de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

La expozițiunea millenară în Budapesta 1896 premiat cu medalia cea mare millenară.

Preț-curenturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

Prima fabrică de mobile în Sibiu

Fritz W. Elges,

Fabrica: strada Sărei nr. 37.

Deposit: str. Cisnădiei nr. 30.

Telefon 37.

Telefon 46.

Cel mai mare stabiliment de mobile pentru

SALON,

REFECTOR,

DORMITOR.

Numai fabricate proprii, în tot felul de stil, sau după desemnuri.

Aranjează locuințe întregi.

Specialist pentru lucrări bisericesti orientale:

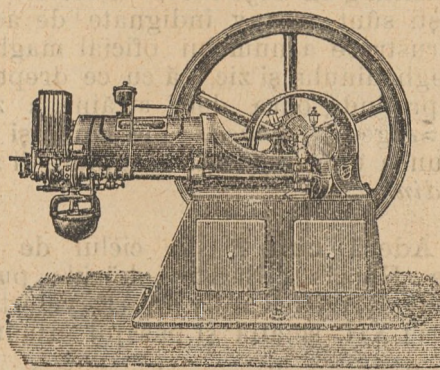
fruntare, altare, străni, pictură bisericască etc. etc.

Mobiliar pentru școale și aranjament intern pentru bisericile noue.

Primește lucrări pentru edificii și montări de localuri, hotel, cafele, decorațiuni de tot felul etc.

[169] 8—50

Liferant al căilor ferate ungare.

Important pentru toți!

Pria scutirea legală de dare a benzinului pentru lucrări industriale, precum și pentru economie este renumitul nostru

motor original „Otto“

pentru benzin

cea mai ieftină putere motorică.

Langen & Wolf,

fabrică de motor,

Viena, X., Laxenburgerstrasse 53.

Locomobilul benzin „Otto“

este cea mai bună și cea mai ieftină putere motorică, pentru ori-care economi.

Fără mașinist, fără schintei, fără nici un pericol de foc.

Informațiuni, prospecte etc. gratis.

[159] 13—52

Representant pentru Transilvania: Andrei Török, fabrică de mașini agricole, Sibiu.